

Antich se la juga

El president del govern balear i secretari general del PSIB-PSOE, Francesc Antich, afronta la recta final cap a les eleccions balears i insulars –a més de locals– del mes de maig vinent enmig d'un oceà d'incerteses i amb l'amenaça seriosa de perdre el poder.

Debilitat. D'ençà que, el mes de febrer passat, va decidir d'expulsar UM del govern –i també dels governs del Consell de Mallorca i de l'Ajuntament de Palma–, Antich és al capdavant d'un executiu dèbil. Perquè parlamentàriament es troba en minoria. Els 27 escons que li donen suport (PSOE, PSM-Verds-EU, PSM de Menorca i Eivissa pel Canvi) són menys que els 32 de l'oposició (PP i UM). Sempre que UM ha volgut, ha fet perdre votacions al govern. Precisament per això el president intenta refer ponts amb aquell partit. Els contactes amb el president d'UM, Josep Melià, són fluidos. Tant que fins i tot recentment ha nomenat un destacat militant d'UM –Joan Carles Verd, que va ser candidat a les eleccions europees– per a un càrrec de l'organigrama del govern. El problema d'Antich és que dins UM n'hi ha molts que no volen donar-li pas cap xec en blanc, ni tan sols mostrar-se massa col·laboradors, perquè foren expulsats i se senten maltractats per part dels socialistes. I a partir d'aquest mes comença la negociació dels pressupostos del 2011 que s'han d'aprovar el 31 de desembre, tirant llarg.

Per l'aritmètica parlamentària és imprescindible que UM doni suport al govern per aprovar els pressupostos. Si no, quedaran prorrogats automàticament els d'enguany. A efectes pràctics no seria pas cap problema greu. Però políticament i, sobretot, estèticament, seria un cop dur. Significaria el cim de l'escenificació de la debilitat del govern d'Antich. Una cosa que hores d'ara és ben possible que passi. De fet, el conseller d'Economia, Carles Manera, poques vacances ha tingut

La recta final cap a les eleccions no comença amb bones expectatives per al president Francesc Antich.

durant el mes d'agost, justament per a preparar totes les contingències que poden afectar el projecte de llei de pressupostos. El govern considera que hi ha una probabilitat alta que el projecte sigui tombat a la cambra.

La debilitat també amenaça l'executiu en el dia a dia parlamentari. A

partir del 14 d'aquest mes la cambra autonòmica recomença l'activitat setmanal de sessions plenàries. Tal com va passar entre el febrer i el juny, és molt probable –per no dir segur– que UM sumi la seva força a la del PP per, selectivament, fer perdre votacions a l'esquerra. Més enllà de les lleis que puguin ser aprovades o no, el principal problema del PSOE i dels seus aliats és la imatge que es deriva de la pèrdua de votacions. Perquè sempre ha volgut exemplificar que un govern de coalició és millor per al ciutadà que no un de format per un sol partit (com els del PP). Tanmateix, la derrota parlamentària contínua va creant la sensació que el govern no és capaç de funcionar correctament. Per a Antich és imprescindible de combatre aquesta idea i, per tant, desplegarà tota la capacitat diplomàtica de què sigui capaç per convèncer UM que voti el màxim possible de vegades amb els grups governamentals.

El president del Govern de les Illes Balears, Francesc Antich (PSIB-PSOE), tindrà dificultats

Corrupció i crisi. A principi de l'any 2008 començaren a esclatar escàndols de presumpta corrupció que afectaven el PP. Seguien l'estela deixada pel primer: el que esclatà el novembre del 2006 a l'ajuntament d'Andratx. L'esquerra governamental veia, com plaguda, com als conservadors se'ls acaramullaven els problemes. Sense líder i sota una pluja d'afers de suposada corrupció política que els esquitxava de ple, la seva posició havia de ser necessàriament cada vegada més dèbil. Aquest panorama fa el cim el març del 2008, quan, a les eleccions espanyoles, el PSOE aconseguí un resultat històric a les Illes. Obté la victòria per 34 vots: 207.639 contra els 207.273 del PP. Era històric perquè, d'ençà del 1986, això no passava. Els conservadors han guanyat tots els comicis electorals –de qualsevol naturalesa: local, autonòmica, general...– a les Illes (entre el 1977 i el 1979 els guanyava Unió de Centre Democràtic; després el PP) excepte els espanyols

del 1982, 1986 i 2008. La posició del PSOE era, doncs, òptima, aquell març del 2008.

El problema dels socialistes i, de rebot, de la resta de l'esquerra governamental va ser que a partir de l'estiu següent la situació econòmica es va degradar ràpidament i molt intensament. Com mai no havia passat. La crisi es va deixar notar ja a la primavera d'aquell any i a l'estiu ningú no la podia amagar –per molt que Zapatero la negàs. El govern d'Antich començà a acceptar que les coses no anaven bé i es preparà per encarar un mal hivern. Les previsions es veren superades per la realitat. La desocupació creixia com mai a les Illes. L'hivern de 2008-2009 va enfosquir bona part de l'optimisme que es respirava entre l'esquerra balear fins només uns pocs mesos abans. Pitjor encara: l'estiu següent, el del 2009, va ser nefast. El govern s'aprestà a rebre una allau de peticions d'ajuda social. Va treure doblers d'allà on pogué. Però, com

sempre passa en política, l'oposició va trobar en la crisi l'alè per a respirar. D'aleshores ençà, acusa el govern de ser "part del problema" econòmic perquè "no ha fet res".

Per si no bastava amb la crisi, durant el 2009 Antich va veure com els escàndols de corrupció afectaven directament el seu aliat preferencial, UM. Ja l'octubre del 2008 la posició política del diputat d'UM Bartomeu Vicens –avui a la presó– es va fer insuportable i Antich demanà públicament a la direcció d'UM que "fes una passa". UM el va suspendre de militància. Antich se'n sentí satisfet. Però els problemes no acabaren aquí. Com és sabut, els escàndols de corrupció durant el 2009 i el 2010 han agranat les dues direccions d'UM elegides entre el desembre del 2007 i el gener del 2010. Fins i tot han afectat directament el govern actual, perquè la gestió feta a la Conselleria de Turisme aquesta legislatura (del començament al febrer passat) és investigada per la justícia.

A més, Antich ha hagut de veure com el president del Consell d'Eivissa i diputat al Parlament, Xico Tarrés, era novament encausat per la justícia amb relació al cas conegut per *Eivissa Centre*. Tot i que el PSOE assegura que és una "imputació de garanties", perquè Tarrés es pugui defensar, la situació no és gens còmoda.

Mentrestant, el PP ha abocat tant llast del passat com ha pogut i el nou president del partit, José Ramón Bauzá, vol presentar-se a les eleccions sense cap relació amb els casos de corrupció. Fins al punt que ha assegurat que a les llistes electorals conservadores "no hi haurà cap encausat".

Així, doncs, la corrupció, que havia de ser patrimoni negatiu exclusiu per al PP amb vista a les eleccions del 2011, pel cap baix s'ha convertit durant el 2008, el 2009 i el 2010 en un maldecap també per al PSOE, tant per la situació de Tarrés com, sobretot, per la d'UM, que ha esquitxat de sospita la gestió de la Conselleria de Turisme durant aquesta legislatura. Malgrat que Antich i tots els dirigents socialistes sempre que poden fan esment de la corrupció del PP, és dubtós que per aquest costat, així com han anat les coses, en puguin treure rèdit electoral.

serioses per continuar al capdavant de l'executiu després de les eleccions.

La figura de José Ramón Bauzá ha unit el PP balear, que sembla resistir amb fermesa el descrèdit pels casos de corrupció.

I, quant a la crisi, malgrat que hi ha apunts estadístics que indiquen que les Illes podrien sortir de la recessió a final d'any, tal com ha assegurat el conseller d'Economia, Carles Manera, també és ver que seria una dada estrictament estadística. La realitat social és marcada per una degradació de les economies familiars com mai no havia passat els darrers decennis. El 31 d'agost la desocupació va pujar, amb relació al juliol, de quasi 900 persones. El nombre total de desocupats és de 73.007. Més de 6.000 més que l'any passat a la mateixa data. Una situació que a partir d'ara no farà sinó empitjorar –perquè al setembre comencen a tancar els hotels– fins a final d'hivern. I les eleccions són el mes de maig. Tot i que hi ha indicis raonables que l'estiu que ve el turisme podria millorar sensiblement, les eleccions ja hauran passat. Així, doncs, per aquest costat tampoc el govern i Antich no poden esperar de treure'n cap profit, si no és que són castigats a les urnes.

Coalicions d'esquerra. La principal amenaça contra l'esquerra governamental és, ara com ara, les bregues que hi ha hagut a Mallorca i a Eivissa entre els partits progressistes coalitzats el 2007. A Eivissa es va fer la coalició PSOE-Eivissa pel Canvi. Cap vot progressista no es va *perdre*, és a dir, no va quedar sense representació. Si Eivissa pel Canvi es trenca, com pareix, i encara que una part continuàs coalitzada amb els socialistes, la mera existència d'una altra oferta progressista implicaria que es *perdrien* vots. Segons la quantitat que fossin, el PP podria rompre l'empat a sis diputats que ara hi ha. Per comparar: el 2003 es va trencar la unitat progressista i Els Verds es presentaren sols, amb un escàs 3% com a resultat, la qual cosa va permetre al PP de guanyar, amb un 13% més de vots sobre el PSOE: set escons a cinc. És difícil que pugui tornar a passar, però si els progressistes se separen la possibilitat hi és.

A Mallorca el Bloc (PSM, EU, Els Verds i ERC) està desfet. El 2007 no hi hagué cap fuga de vots per aquest costat. Si l'any que ve, com tot indica a hores d'ara, hi ha tres candidatures (PSM-Els Verds-escindits d'EU, ERC-Entesa i EU) o quatre (les mateixes però l'Entesa anant sola), el PP ben bé podria guanyar un escó. Igual que a Eivissa s'ha d'entendre que la llei d'Hondt perjudica fort i ferm tota la dispersió de vot dels partits més petits. Com més dispers sigui el vot progressista, més probabilitats que el PP obtingui un escó més. El 2007 en tingué 29 al conjunt de les Balears. Si en sumàs un o dos, tindria garantida la majoria absoluta (30). Antich està seriosament preocupat per aquest motiu i ja ha fet una crida a la unitat dels progressistes.

EI PP. Els conservadors comencen la legislatura de la pitjor manera possible. Sense líder –Jaume Mats fugí–, amb bregues internes, amb casos de

corrupció i sense un nord clar. Però, així com han anat passant els anys, la seva situació ha millorat molt. A hores d'ara el lideratge de José Ramón Bauzá pareix ben consolidat. Les enquestes internes els afavoreixen tant que les bregues s'han reduït gairebé a zero –tot i que no se'n pot descartar un revifament a l'hora de confeccionar les llistes electorals. I la direcció actual intenta desesperadament delimitar els casos de corrupció com a cosa exclusiva del passat, de tal manera que Bauzá es mostra radical a l'hora de rompre amb el matisme. No vol que cap encausat sigui a les llistes, però és que, a més, ha fet el buit a la majoria d'ex-col·laboradors de Matas.

El PP està convençut que agranarà. Les enquestes internes que els ofereixen des de Madrid els pronostiquen que no tindran problemes per a obtenir la majoria absoluta. Els sondatges independents fets a les Balears coincideixen que tenen moltes probabilitats d'assolir-la, tot i que no els l'asseguren. A la direcció conservadora hi ha absoluta confiança en la victòria. Creuen que si no cometen errades greus l'esquerra caurà pel seu propi pes i ells ocuparan el poder autonòmic.

UM. Tots els dirigents d'UM, amb el president Josep Melià al capdavant, diuen en públic que el partit s'ha desmarcat del passat d'escàndols de corrupció i que UM té assegurada la presència al Parlament. Tanmateix, les enquestes no ho detecten tan clarament. A hores d'ara el partit seria –segons els sondatges coneguts– al llindar del 5% dels vots, que és el mínim per a obtenir representació. El 2007 va aconseguir el 8,3%. Al PSOE són conscients que si UM s'enfonsa les possibilitats de repetir un pacte i evitar que el PP governi seran nul·les. Per això Antich vol refer-hi ponts, amb UM, alhora que espera que l'esquerra (el Bloc) pugui repetir el Bloc o, si més no, que el partit més potent d'aquest àmbit, el PSM, pugui fer almenys dos o tres diputats. Només així Antich podria intentar, sempre que no hi hagués majoria absoluta del PP, una nova coalició amb la seva esquerra i amb UM. Que és l'única possibilitat que té de continuar governant.

Miquel Payeras

“El PP retrocedirà a les Balears i a València”

Ignacio Urquizu, doctor europeu en sociologia i polític, col·labora amb la Fundación Alternativas, de tarannà progressista i que sovint assessora el PSOE. En aquesta entrevista preveu un escurçament de la distància entre el PP i l'oposició al País Valencià, i continuisme a les illes Balears.

És fals el mite segons el qual l'elector dretà, a diferència del progressista, no penalitza la corrupció?

—Trobe que és relativament fals. Una gran part del vot s'explica ideològicament: més de la meitat dels ciutadans, pels volts del 60%, tenen les preferències molt clares i passen la vida buscant raons que justifiquen el seu vot. Ja pot anar malament l'economia, per exemple, que la culpa sempre serà de l'altre. Amb la corrupció s'esdevé una cosa semblant: els electors del PP diuen que encara fou molt pitjor l'etapa del PSOE els anys 90, i aquests, que això de Camps no poden ser només uns vestits, sinó que hi ha d'haver alguna cosa més. Al voltant del 40% del conjunt dels electors són moderats, però: són gent que se situa al centre, sense una ideologia gaire clara, no saben dir si són de dretes o d'esquerres. Ells sí que hi són més sensibles, a la corrupció.

—A l'hora de la veritat, no fa l'efecte que siga així. La corrupció no acostuma a provocar sotrac electorals.

—Passa que vota tothom, inclòs, és clar, el bloc més ideologitzat de la societat, que també és el més ampli. Per guanyar, has d'aconseguir que et voten tant els moderats com els ideologitzats. Malgrat tot, parlem de marges molt petits: recordeu les eleccions del 1996, quan un PSOE que arrossegava tot de casos de corrupció tan sols va perdre de

300.000 vots! La reacció de la dreta va ser demanar-se quina mena de votants hi havia a Espanya, amb tants casos tèrbols com hi havia hagut. Ara passa igual, però a l'inrevés.

—És a dir, n'hi ha que voten el guanyador, aquell que hi ha al govern, siga qui siga.

—Són aquells que asseguren no tenir cap ideologia, bàsicament. Diuen que no són ni de dretes ni de centre ni d'esquerres, representen el 20% de la societat i habitualment és la gent amb menys educació, amb feines menys qualificades... És gent que, per sistema, sol fer costat al govern de torn. És demostrat en un estudi publicat a la *Revista Española de Investigaciones Sociològiques*.

—Al País Valencià, l'encausament de Francisco Camps, Carlos Fabra i José Joaquín Ripoll –els caps visibles del PP ací– no ha fet fer cap tomb. Hi ha enquestes en què els populars no sols mantenen les distàncies amb l'oposició, sinó que les amplien i tot.

—Crec que es reduiran, les distàncies. És molt poc probable que el Partit Socialista guanye les eleccions, però dubte moltíssim que el PP repeteixa la diferència que té ara. Passa que a València, contra allò que succeeix a bona part d'Espanya, la majoria dels ciutadans no se situen al centre-esquerra. Quan la majoria conservadora és tan significativa resulta difícil que guanye l'esquerra. En tot cas, segons les dades de què dispose,